Dinsdag 1 Februari 1944 DAGBLAD 61ste Jaargang, No. 4120

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Staatsdeel
f 2.00 per maand [Aruba *f* 2.50] bij vooruitbetaling
Afzonderlijke nummers *f* 0.10

Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Redactie Tel. 1858.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij, tel. 1550.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.

Kantoor voor Redactie en Administratie Gebiedsdeel Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38
Kantoor voor Administratie Gebiedsdeel Bonaire:
M. L. BOOI. Bredestraat, Kralendijk.

Madrileense diplomaten rennen op en neer.

Wat doet Spanje?

Franco is en blijft Duitsgezind.

Spaanse Gezanten uit Londen en Berlijn vliegen naar huis.

GEALLIEERDE DRUK OP SPANJE.

Onzijdige en vijandelijke bronnen melden een grote drukte in diplomatieke kringen te Madrid, waaruit een geallieerde druk op Spanje wordt afgeleid. De onder Duits toezicht staande radio van Rome meldde tegelijkertijd dat de geallieerden gedreigd zouden hebben de voedseltoevoer te staken en Spanje voor het alternatief te stellen: vechten of overgeven. De Verenigde Staten hebben de olieleveranties aan Spanje voor de maand Februari al gestaakt. Uit Washington werd Zaterdag gemeld, dat naar aanleiding van de strakkere houding die Washington tegenover Spanje zou aannemen, ook Groot Britannië straffer zou gaan handelen.

Volgens de Duitse radio is de stopzetting van de olieleveranties thans al zo pijnlijk, dat het busverkeer van Madrid naar Valladolid niet meer functioneert. Ook werd gemeld, dat de Spaanse ambassadeur te Berlijn Gines Vidal y Saura in Parijs is aangekomen op weg naar Madrid: het onderwerp van wat hij in Madrid zal gaan bespreken werd niet opgegeven. De Hertog van Alva, Spaans ambassadeur in Londen, is eveneens naar huis gegaan; gisteren is hij in Lissabon aangekomen, van waar hij terstond naar Madrid doorreisde in een Duits vliegtuig. Hij zeide niet de tijd te hebben het Spaanse vliegtuig waarin hij plaats besproken had, af te wachten. Nevens al deze diplomatieke drukte werd nog gemeld, dat Sir Samuel Hoare, Brits ambassadeur in Madrid, een reeks besprekingen voerde met Franco betreffende de Britse houding ten aanzien van de Spaanse politiek. En tenslotte meldde de Berlijnse radio nog, dat Dr. Franx Six, hoofd van de cultuur-afdeling van het Duitse ministerie van Buitenlandse Zaken, uit Barcelona vertrokken is, nadat hij verschillende dagen in Madrid had doorgebracht. Six is naar Berlijn gereisd. (New York, (AP) 1.2).

Zowel voor- als tegenstanders van Franco in Londen twijfelen, of Franco de betrekkingen met de as zal verbreken, welke de houding van de Britten en Noordamerikanen ook zij. Men zegt, dat de Duitse troepen, die vlak over de Spaanse grens in Frankrijk gereed staan een veel krasser bedreiging vormen dan Groot Britannië en de Verenigde Staten in de verte. Franco's vijanden voegen hier nog aan toe, dat Franco inderdaad Duitsgezind is in zijn denken en een Duitse overwinning hoopt. Een Spaanse breuk met de as acht men slechts mogelijk als Franco eruit gewipt wordt door een fractie of coalitie van hen die vast overtuigd zijn dat juist de geallieerden zullen winnen. De Spaanse ambasade te Londen wenste geen commentaar te geven op de quaestie. (Londen, (AP) 1.2).

NIEUW WAPEN.

Noordamerikaanse voetsoldaten in Italië maken gebruik van een nieuw wapen om vijandelijke tanks te vernielen. Het wapen wordt van de schouder af gevuurd. Het projectiel weegt 2¾ pond (Am.) en is in staat de beste pantserplaten van 4 duim dikte te doorboren. De naam van de nieuwste Geallieerde tankverdelger is „Piat" (Projector Infantry Anti-Tank). Ook vijandelijke machinegeweernesten kun[illegible]door worden opgeruimd. Het [illegible]weeg 33 pond — dit is 2 pond [illegible] het oude anti-tank geweer w[illegible] gemakkelijk door één man [illegible]dragen (New York, (AP) 31.1).

TITO [illegible]O VECHT.

Tito [illegible] tenegro [illegible] zijn troepen in Mon[illegible] bestrijden [illegible]en Tsjetnik-troepen. Vijandelijke [illegible]en Andrijevica. 80 en 110 werden [illegible] werden gedood [illegible]ond. In het midden van West Bosnië voeren Tito's troepen verschillende gevechten uit, zodat de vijand bij Travnik teruggedrongen werd. In Slavonië zijn de troepen van Tito slaags geraakt met de Duitse troepen en de Ustasji's teneinde een bres te slaan naar de provincie Lika in Croatië, welke ze willen gaan bevrijden. Bij Senj en Vinodol wordt heftig gevochten.

In Macedonië wordt gevochten bij Kumanovo en Jresevo. De vijand bestaat hier uit Duitsers en Albaanse huurtroepen. (Londen, (AP) 1.2).

RUSSISCH COMMUNIQUÉ.

Op 31 Januari vervolgden onze troepen ten Noord-Westen van Volosovo hun offensief. Zij veroverden meer dan 60 plaatsen.

Hiertoe behoren Dunnya, Posselok-Pepya, Maloye Stremlineye, Zazorye Vastyakara, Polsjoya, Maloya Razya, Monostirki, Fundovo, Matia, Murkovo, Kritkovo, Keporitsy, Serskevo, Bily, Maily, Zapolye, Alexeyevka, Kikosi, Bolspoi Lutsj, Mali Lutsj, Bolsjoye Kleno, Nedoblitsty, Vipolzovo, Invanovskoye, Urki en de spoorwegstations Kerstovo (op 10 kilometer ten Noorden van Oost naar West aan de zijlijn van Veimarn), Kistovka en Pleno. **Onze troepen bereikten de stad Kingisepp en vechten in de buitenwijken ervan.** Ten Zuid-Westen van Siversky kwamen onze troepen al vechtende vooruit.

Zij veroverden de plaatsen Domosjolo, Maximovka, Svetino, Misjikino, Retsjikino, Sjtankovo, Pinesji, Yazvisjitsjen Gostyatsjina, Bolsjoi Sad, Zagorye, Litavskoye, Lipa, Mazinogorka, Kvasino Niva, Razjdestvino, Polsjovo Zaitsevo, Pozorevo, Maloye Divinka, Poselok, Divinsky, Ostrov, Lazorye en het spoorwegstation Divinskoye. **De omsingelde Duitse garnizoenen te Razjdestvino en Ostrov werden door onze troepen uitgeroeid. Op verschillende plaatsen staken onze troepen de rivier de Luga over.** Ten Zuid-Westen en Zuiden van Lyuban overkomen onze troepen de hindernissen, die door den vijand gebouwd werden op de woudwegen. Zij kwamen vechtende vooruit en veroverden verschillende plaatsen.

Ten Westen en Zuid-Westen van Novgorod blijven onze troepen offensieve gevechten leveren. Hierbij veroverden zij meer dan 40 plaatsen. Hiertoe behoren Moskovi, Polani, Retsjika, Korostini, Stringovka, Salini Polani, Myatspino, Pokrovka, Smitsj, Radovezji, Lyubana Pola, Mali Volotspek, Zaretsjye, Vyasistsje, Lyudyain , Kozyavitsky en Turskoya Gorka. Ten Noord-Westen en Westen van Novosokolniki breken onze troepen de vijandelijke weerstand en veroverden zij verschillende plaatsen. Op 30 Januari hebben onze troepen aan alle fronten 98 Duitse tanks ontwricht of vernield. 44 Vijandelijke vliegtuigen werden neergehaald in luchtgevechten en door het afweervuur." (AP) 31.1).

UIT „PRAVDA".

„Pravda" karakteriseerde de berichten omtrent een overeenkomst tussen de communistische partijen in Bulgarije en Hellas om een Balkan Unie van Sovjet Socialistische Republieken te vormen als een Duitse uitvinding, welke door „idioten" te Caïro wordt verspreid. (Londen, (AP) 31.1).

ROOSEVELTS JAARDAG IN MOSKOU GEVIERD.

Met trompetgeschal en heildronken in vodka werd Roosevelts verjaardag Zondagavond te Moskou gevierd in het Spasso Huis, de officiële residentie van den Noordamerikaansen Ambassadeur W. Averell Harriman. Het was een kleurrijk gezelschap van diplomaten en krijgers van vele landen dat er bijeenkwam. Tot de gasten behoorde de Ambassadeur van Groot-Britannië, Sir Clark Kerr, die pas teruggekeerd is van een kort verlof. Stalin en Molotov zonden bericht van verhindering, doch er waren talrijke hooggeplaatste Russen aanwezig, zoals Maxim Litvinov, Admiraal Galler, Vice-Commissaris van Marine, Generaal Slavin, waarnemend Stafhoofd van het Sovjet-leger, en de schrijvers Alexei Tolstoy en Ilya Ehrenburg (Moskou, (AP) 31.1).

GEHEIM NOORD-AMERIKAANS DOCUMENT.

De Noordamerikaanse Staatssecretaris, Cordell Hull, bevestigde het bestaan van een geheim Noordamerikaanse document met beschuldigingen ten aanzien van de revolutionnaire regering van Bolivia en waarschijnlijk haar betrekking tot Argentinië. Hull weigerde evenwel de inhoud van het document thans bekend te maken. Men vroeg hem op een persconferentie om commentaar te leveren op het bericht, dat een document zou zijn samengesteld met ernstige beschuldigingen aan het adres van de leden der Argentijnse regering, welke de vorige week de betrekkingen met Duitsland en Japan verbroken heeft. Hierop antwoordde Hull, dat na het omverwerpen van de Boliviaanse regering de vorige maand de Verenigde Staten en 18 andere Amerikaanse landen begonnen om inlichtingen in te wisselen. Als resultaat hiervan kon Washington een document samenstellen met feiten, die zowel door de andere regeringen verstrekt werden als aan de Noordamerikaanse regering bekend zijn. Hull zeide, dat het document voorlopig geheim blijft. Hij zorgde er opzettelijk voor niet het bestaan te ontkennen van inlichtingen volgens welke Argentijnse gezagsdragers connecties hebben met de as, hoewel hij ook niet de berichten bevestigde in de vorm zoals zij gepubliceerd werden. (Washington, (AP)

VERKIEZINGEN IN BOLIVIA.

Nader wordt door het DNB medegedeeld, dat de algemene verkiezingen niet in Spanje, maar in Bolivia zullen plaatsvinden. Men zou het bericht uit La Paz hebben (Londen, (AP) 31.1).

BOMBARDEMENTEN OP DE INVASIE-KUST.

Als volgt luidt een communiqué van de Noordamerikaanse 8e luchtmacht in Engeland:

„Door het Noordamerikaanse leger en het Ministerie van Luchtvaart wordt bekendgemaakt dat zware bommenwerpers (Liberators) van de Noordamerikaanse strategische luchtmacht in Europa, geëscorteerd door Thunderbolts, heden militaire doelen in het gebied van Pas de Calais hebben aangevallen. Men ondervond geen weerstand van vijandelijke gevechtsvliegtuigen. Thunderbolts, gesteund door Lightnings, bombardeerden het vijandelijk vliegveld te Gilze-Rijen in Nederland. Men stiet op een agressief verzet van gevechtsvliegtuigen en 13 vijandelijke vliegtuigen werden vernield. Een klein aantal gevechtsvliegtuigen van de Royal Airforce voerde offensieve patrouillevluchten uit boven Noord- en West-Frankrijk. Van deze verrichtingen worden 9 gevechtsvliegtuigen vermist." Londen, (AP) 31.1.

VLAK BIJ ROME.

Edward Kennedy seint uit Italië, dat de geallieerde troepen bij Cisterna zitten, zoals in het communiqué reeds gemeld. Cisterna is een plaatsje aan de Via Appia en van belang om het wegenkruispunt aldaar. Andere eenheden van de troep richten zich naar Campoleone op slechts 25 km. van Rome naar het Zuid-Oosten gelegen. De geallieerde vliegtuigen bestookten ondertussen Klagenfurt in Zuid Duitsland en Udine en Aviano in Noord-Italië. Toch noopte het slechte weer tot thuisblijven wat grotere tochten betreft. De radio van Berlijn rapporteerde evenwel grote branden in Udine en andere Noord-italiaanse steden.

De Britten wisten de bergtop Natale (betekent: Kerstmis) te veroveren. Deze top ligt anderhalve kilometer ten Noord-Westen van Minturno aan het westelijke uiteinde van de lijn. De Noordamerikanen maakten 250 krijgsgevangenen ten Noorden van Cassino.

Aan de Adriatische kust zijn vooral de Canadezen actief. (Algiers, (AP) 1.2).

14 JAPANSE SCHEPEN IN DE GROND GEBOORD.

Als volgt luidt een communiqué van de Noordamerikaanse Marine:

Stille Oceaan en Verre Oosten: Noordamerikaanse duikboten hebben het tot zinken brengen gemeld van 14 vijandelijke schepen in verrichtingen tegen den vijand in deze gebieden, als volgt: 2 grote transportschepen, 1 middelgroot transportschip, 1 middelgrote tanker, 1 middelgroot hulpschip van de marine, 1 klein vrachtschip, 1 middelgroot vrachttransportschip en 7 middelgrote vrachtschepen. Deze verrichtingen zijn niet gemeld in enig vroeger communiqué van de Marine."

Men gelooft, dat sommige van deze Japanse schepen op weg waren naar de Marshalleilanden om er de garnizoenen te versterken (Washington, (AP) 31.1).

MEVROUW GANDHI.

Uit Bombay wordt gemeld, dat Mevrouw Gandhi een hevige hartaanval had. Haar toestand is zeer ernstig. Bombay, (AP) 1.2).

Het nieuws van vandaag.

Het Russisch leger blijft gestadig oprukken naar de Estlandse grens en de troepen van Generaal Leonid A. Govorov vechten thans reeds tegen de nazies in de straten en huizen van Kingisepp, het laatste station aan de lijn Leningrad-Narva voordat deze de grens oversteekt. Ook Generaal Meretskovs troepen blijven goed vorderen. Gisteren namen zij nog 40 plaatsen in de richting van de spoorlijn, welke uit het Noorden naar Pskov en verder naar Warszawa loopt. Ook bij Novosokolniki wordt voortgang gemaakt en het waren de Duitsers zelf, die hevige Russische aanvallen in de Dnjepr-bocht toegaven. Zo gaat de strijd in Rusland, maar in Italië verloopt hij ook gunstig. De troepen, die ten Zuiden van Rome aan land kwamen, hebben thans de aanval geopend in Noordelijke en Noordoostelijke richting. Reeds hebben zij de buitenwijken van Campoleone en Cisterna bereikt. Aan het hoofdfront wordt eveneens hevig gevochten, terwijl de Geallieerde luchtmacht de vijandelijke vliegvelden te Klagenfurt (Zuid-Duitsland), Aviano en Udine aanviel niettegenstaande het slechte weer. In de Adriatische Zee zowel als in de Tyrrheense Zee zijn de Geallieerde vlootstrijdkrachten actief. Nabij de kust van Joegoslavië werden een grote vijandelijke schoener en een tanker in de grond geboord.

De strijd in de Stille Oceaan wordt met grote hevigheid voortgezet, doch het is nog niet bekend of de Noordamerikaanse troepen werkelijk landingen hebben uitgevoerd op de Marshall-eilanden. Het communiqué van Marine meldde gisteren, dat bommenwerpers, die hun bases in de Gilbert-groep hebben, de vlootstrijdkrachten hebben gesteund bij de bestoking der vijandelijke stellingen in de Marshall-groep. Heden wordt gemeld, dat twee eskaders van marine-vliegtuigen een aanval hebben gedaan op het eiland Wake om te voorkomen, dat de Japanners luchtversterkingen naar het toneel van de strijd zullen zenden.

Steeds meer vijandelijke vliegtuigen worden in het strijdtoneel van Nieuw Britannië vernield. Alleen in Januari werden hier ongeveer 550 Japanse vliegtuigen neergeschoten door de Geallieerde vliegers.

Uit Spanje wordt een grote diplomatieke activiteit gemeld nu de Verenigde Staten de olie-verschepingen naar dat land hebben stopgezet. De Spaanse Ambassadeur in Groot-Britannië, is met spoed naar Madrid teruggekeerd alsook de Spaanse Ambassadeur in Duitsland.

Waarom is een volkenbondsleger nodig?

De mogelijkheden van een Volkenbondsleger bij algehele ontwapening vrije bewapening en gedeeltelijke ontwapening

door
E. C. J. M. VAN DE LAARSCHOT,
Eerste Luitenant ter Infanterie K.N.L.

Op 20 Januari jl. wijdde Luitenant van de Laarschot enige beschouwingen aan de mogelijkheden van een Volkenbondsleger, waarbij de schrijver in 7 punten de quaestie van aanwerving, rassentegenstellingen en organisatie besprak. De schrijver, die tot nogal sceptische conclusies kwam behandelt thans de vraag waarom zulk een leger nodig zou zijn en de verschillende mogelijkheden van verwerkelijking. — Redactie Amigoe.

Van welk standpunt gaat men uit bij de veronderstelling dat een volkenbondsleger een noodzakelijk iets zou zijn?

Ziehier weer een tweetal vragen die, na de vele van de vorige keer onze aandacht trekken.

Na de interessante lezing welke Prof. Dr. J. van der Veldt O.F.M. in het R.K. Zeemanshuis hield over de nieuwe wereldorde, werd door een van de aanwezigen een vraag gesteld met betrekking tot het nieuwe volkenbondsleger. De Pater antwoordde toen: „waarom moeten wij nu altijd daar aan denken, kan het nu niet zonder". De Hooggeleerde Heer had gelijk, waarom moet er altijd het eerst worden gedacht aan een machtsapparaat en waarom niet in de eerste plaats aan de wil tot samenwerking op een volkomen vredelievende basis?

Het is zeker, dat al maakt men nog zo'n geweldig en goed bewapend volkenbondsleger, dit nimmer goed zal kunnen beantwoorden aan de zijn opgedragen taak, als de volkenbond zelf geen morele macht heeft. M.a.w. als de bond geen geestelijke macht heeft en men daar mede het leger niet kan ruggesteunen, dan is het beter zowel de bond als het leger op te doeken en de grondige mislukking te erkennen. Wij dienen daarbij te denken aan wat reeds plaats heeft gehad nl. aan het debacle dat de volkenbond op zijn hoofddoel reeds geleden heeft.

Een eerste eis is dus morele macht van deze bond en het is de vraag of als deze voldoende sterk is, dus dan ook een succes garandeert, een machtsapparaat als een leger nog nodig is.

Laten wij niet te optimistisch zijn, doch toch wel zo, dat wij de oprichting van een nieuw instituut aanvaarden en het een redelijke bestaanskans geven in onze gedachten. Welnu dan zal misschien — immers onderling vertrouwen en morele macht moeten geleidelijk aan groeien — een leger nodig zijn.

Drie punten vragen oplossing.

Er is dan voorlopig een drietal punten op te lossen die allen hierop betrekking hebben.

Zal men in de aangesloten landen geheel of gedeeltelijk ontwapenen of zal men ieder land vrij laten om te doen en te laten wat het voor eigen belang verkieselijk acht?

1. Algehele ontwapening.

Algehele ontwapening geloof ik dat gezien de sfeer van wantrouwen die er hangt over deze wereld — en dit is heus geen nieuw verschijnsel, wij hebben immers alles bij elkaar slechts een 300 jaar vrede gehad — niet zal worden doorgevoerd en zeker de eerste tientallen jaren niet aan te bevelen zal zijn.

Men kan veel veranderen en zelfs in zeer korte tijd, wij hebben het hier op Curaçao gezien na de komst van de olie, maar de menselijke geest die eenmaal vergiftigd is, laat zich niet zo gemakkelijk ombuigen, daar is een mensenleeftijd voor nodig.

Mede mij baserende op de jongste uitlatingen van de leidende staatslieden, geloof ik te moeten concluderen dat algehele ontwapening na de oorlog is uitgesloten.

Het andere uiterste, dat de landen geheel vrij worden gelaten op het gebied van de bewapening kunnen wij, gezien de verschillende verklaringen, neergelegd in documenten als „Atlantic Charter" e.d. waarschijnlijk ook buiten beschouwing laten. Bovendien zal als deze krijg eenmaal geëindigd is er een zeer sterk verlangen zijn om weer naar normale omstandigheden terug te keren en zal een grote afschuw bestaan voor de oorlog die meer tot uiting zal komen in een beperking van de bewapening van de legers in de verschillende landen. Men zal mij zeggen dat deze afschuw er nu al is, want er zijn niet veel mensen te vinden die gaarne oorlog voeren, maar m.i. zal dit gevoel pas tot allen voldoende doordringen en wel over de gehele wereld, wanneer eenieder vrij zal zijn om te spreken en alle gegevens over dit tijdperk langzamerhand zullen kunnen worden gerangschikt.

2. Het vrij laten der bewapening leidt tot nieuwe oorlog.

Daar komt nog bij dat een vrij laten in de bewapening van alle landen grote gevaren medebrengt en wel gevaren van de zijde van onze tegenwoordige vijanden. Men kan dreigen met een totale vernietiging en die ook trachten zo goed mogelijk uit te voeren en ongetwijfeld zijn de mogelijkheden daartoe veel en veel groter geworden dan zij vroeger waren, maar een militair voelend volk uitroeien behoort vrijwel tot de onmogelijkheden. Een militair-oorlogszuchtig volk rust slechts uit na een nederlaag, herstel van krachten noemt men dat.

De ergste kwelling voor en ook na de oorlog zal wel altijd de herhaling van een bewapeningswedloop blijven. Welnu, laat men de landen vrij, dan zal deze wedloop wel niet voortgaan, voorlopig tenminste, maar niemand weet wat hij zal durven afschaffen en vermoedelijk zal deze kwelling nog erger zijn. Bewapening kost de nodige duiten en men zal dit het hardste voelen, wanneer men de na-oorlogse failliete boedel moet overnemen.

Financieel failliet, doch laten wij hopen niet geestelijk, dat zou erger zijn. Men zal dus alles doen om tot een accoord te komen, inzake de bewapening, is het niet uit liefde voor elkaar, dan toch uit financiële overwegingen, die zulks noodzakelijk maken.

3. Gedeeltelijke ontwapening.

Blijft nog over de derde mogelijkheid nl. die van de gedeeltelijke bewapening of ontwapening zoals men verkiest.

Dit zal de mogelijkheid zijn, die de werkelijkheid het dichtst zal benaderen. De vraag is nu maar, wat is de bedoeling en hoe voert men de bepalingen uit. Kan men er op vertrouwen dat niet in het geheim wordt herbewapend op de oude schaal? Of dat er geen herhaling komt van hetgeen Duitsland ons te zien gaf in de vorm van arbeiderstroepen en Hitlerjeugd?

Toch zal het waarschijnlijk op een gedeeltelijke bewapening uitdraaien en wij doen er goed aan om onze gedachten eens in die richting te laten gaan. Hieronder zal ik daar dan ook verder op ingaan.

De vraag die echter boven dit hoofdstuk werd geplaatst was: „waarom een volkenbondsleger?"

De quaestie van een Volkenbondsleger onder de voorgenoemde 3 aspecten.

Laten wij de behandelde drie gevallen in dit licht bezien.

1. Is er algehele ontwapening en bestaan er dus over de gehele wereld

geen legers meer, naar mijn mening een utopie, dan vraag ik mij af, wat dan de volkenbond met een leger moet doen. Bovendien zou dit feit bewijzen dat de volkenbond in dit opzicht een groot morele macht vertegenwoordigde, een macht die algehele ontwapening had bewerkt, en dus een succes was geworden. Welnu na een dergelijk succes behoeven wij voor de rest niet te vrezen. Wat een vriendelijke wereld!

Is er voor de naleving van zekere bepalingen, nu eens aannemende dat dit enige moeilijkheden zou opleveren, een machtsapparaat nodig, dan zou dit nog een zuivere politie-aangelegenheid zijn. De morele macht van de bond zou immers zo sterk zijn, dat het nooit verder zou komen dan een politie optreden.

Zou men bij de algehele ontwapening toch een volkenbondsleger oprichten, hetgeen onlogisch is, dan zou er uit blijken, dat men deze of gene, die mede ondertekende, niet vertrouwde. Wanneer dit eenmaal zover is laat men dan de gehele bond maar met onbeperkt verlof sturen.

2. Laat men ieder land vrij, dus een onbeperkte bewapeningsmogelijkheid, dan staat de zaak er voor dit leger bedenkelijk voor. Dit volkenbondsleger zal dan zeer sterk moeten zijn en de instandhouding zal milliarden vergen. Heeft men er dit niet voor over en wil men er met een koopje afkomen, dan zal bij de eerste de beste gelegenheid, dat dit leger moet optreden blijken, dat voor het tellen van de verloren slagen een telegram nodig is.

Als men in dit geval een leger wil hebben, dan moet het een goed zijn en dan kost het zeer veel. Wil men die kosten niet dragen, dan is het veel beter het niet op te richten.

3. In geval van gedeeltelijke bewapening zal het op te richten leger ten minste zo sterk moeten zijn als het sterkste leger van een van de aangesloten landen. Beseffen wij wel goed wat dit betekent? Ik denk maar eens aan de Russische, Noordamerikaanse en Chinese legers. Dat wil dus heel wat zeggen!

Zoeven zeide ik dat dit leger ten minste even sterk als het sterkste moest zijn, maar even goed kan gezegd worden: „als de twee sterkste tezamen". Wie weet welke combinaties er bij toekomstige conflicten zullen worden gevormd. Van de andere kant kan men hopen dat het volkenbondsleger zal worden bijgesprongen door legers van andere bij de bond aangesloten landen. Zal het dan echter geen chaotische verwarring worden op dit gebied en heeft men dan eigenlijk van het leger dat voordeel getrokken, dat men er van verwachten mocht? Naar mijn mening zal, wil men een algehele wereldbrand en een botsing van belangen over de gehele wereld vermijden, het volkenbondsleger het alleen moeten kunnen. De gedeeltelijke bewapening zou dan ook zo moeten zijn, dat dit leger het ook inderdaad alleen kan.

Door dit leger er alleen op af te sturen bestaat de mogelijkheid tot het localiseren van het conflict. Dat hier echter nog wel wat meer bij komt kijken, zal u duidelijk zijn wanneer u eens nadenkt over bijvoorbeeld een oorlog tussen China en Japan. Laten wij aannemen dat Japan bestempeld wordt als aanvaller en moedwillige veroorzaker van het conflict. De Volkenbond is het daarover eens en stuurt zijn leger, eventueel zijn vloot — ik laat dit laatste onderwerp gaarne aan een Zeeofficier over[1]) — op Japan af. Wat doet China nu? Trekt het zijn legers terug en laat het dit volkenbondsleger de zaken opknappen of zal het zo lang vechten tot de laatste Japanners van het Chinese gebied verdwenen zijn? Ik bedoel dan samen, schouder aan schouder vechten met het volkenbondsleger. Zal het vervolgens zich terugtrekken en de verdere afstraffing aan dit leger overlaten. Welke landen hebben hier hun handelsbelangen en in China doch ook in Japan? Zal men sancties toepassen, met dezelfde mogelijkheden als indertijd bij Italië, nl. dat men via een ander land en via een ander poststempel toch de waren op de gewenste plaats krijgt?

Het zijn vele en lastige problemen.

Mag ik vragen hoe u nu over een volkenbondsleger denkt?

[1]) De Redactie heeft inmiddels een Zee-officier uitgenodigd het onderwerp van een Volkenbondsvloot in ons blad te bespreken en hoopt dit artikel zo spoedig mogelijk na ontvangst te plaatsen. — Redactie Amigoe.

DE HEER EN MEVROUW

O. WILLEMS

geven met blijdschap kennis van de geboorte van hun dochter

ANGELA MARIE

St. Elizabeth Gasthuis

Curacao 29 Januari 1944

lijders aan suikerziekte drie maanden te voorzien.

ZEEMANSHUIS GEOPEND.

Een tehuis voor Indische zeelieden is Maandag jl. te San Francisco geopend. Vooraanstaande Nederlanders woonden de plechtigheid bij. Het tehuis omvat een eetzaal, een biljartzaal en slaapgelegenheid voor 58 gasten.

ONDER VUUR GENOMEN.

De staalfabrieken van IJmuiden werden overdag door Britse en Canadese vliegtuigen onder vuur genomen.

MAARTJE OFFERRS OVERLEDEN.

Maartje Offerrs, de bekende Nederlandse opera-zangeres, die als gast zong in 1926 voor het New Yorkse Philharmonisch Orkest, is — volgens Radio-Hilversum — te Tholen in Zeeland gestorven. Zij werd geboren op 27 Februari 1892 te Koudekerk en zong drie en een half jaar onder Toscanini in de Scala van Milaan. In 1910 debuteerde zij te Leiden. Later zong zij onder leiding van Sir Thomas Beecham en in 1918 was zij te gast in de opera te Parijs.

KIELSTRA OVERHANDIGDE ZIJN GELOOFSBRIEVEN.

Professor Kielstra heeft als buitengewoon gevolmachtigd Minister aan den Mexicaansen President zijn geloofsbrieven overhandigd.

ZEEPRANTSOEN.

De kinderen in Nederland hebben nu een wettig alibi om niet gewassen te zijn achter de oren, daar alle extrarantsoenen van zeep voor kinderen zijn afgeschaft. Alleen boven 18 jaar wordt scheerzeep verstrekt — 45 gr. voor 18 weken- en de jongens die deze leeftijd bereiken staan voor de moeilijkheid om aan oude scheermesjes te komen, teneinde door inruiling in het bezit van nieuwe te geraken. Deze voorwaarde is nl. gesteld voor de verkoop van scheermesjes.

VLIEGVELD GILZENRIJEN GEBOMBARDEERD.

Noordamerikaanse Thunderbolts, vergezeld door Lightning-toestellen hebben het vliegveld te Gilzenrijen onder vuur genomen. Duitse gevechtstoestellen vielen hevig aan en dertien er van werden neergeschoten.

ONDERGRONDSE BEWEGING IN EUROPA.

In 219 grote filiaalhuizen van de Verenigde Staten zijn uitstalramen gewijd aan het werk van de ondergrondse beweging in Europa.

De Nederlandse ondergrondse beweging is een ruime plaats hierin toegewezen; zo zijn er Nederlandse sluikbladen tentoongesteld, waaronder het speciaal nummer, dat door enkele bladen gewijd werd aan de geboorte van Prinses Margriet.

PLECHTIGHEID TE OTTAWA.

In de kerk van St. Andreas te Ottawa had een plechtigheid plaats ter gelegenheid van de aanvaarding van Prinses Juliana's geschenk, als herinnering aan de doop van Prinses Margriet.

Dominee Burnett zeide in zijn toespraak: „Er is iets zeer ontroerends in de geboorte van dit kind juist in deze tijd. God heeft het Huis van Oranje en het grote Nederlandse volk een kindje geschonken als teken van hoop en om het geloof en de moed aan te wakkeren, als de nood het hoogste is".

Hij voegde er nog aan toe: „Het Nederlandse volk heeft zich de mannen en vrouwen van de 16e eeuw waardig getoond".

Paters Martinus van den Elsen O.P. en Maurus Hulsman O.P. Zijne Hoogwaardige Excellentie Mons. Petrus I. Verriet O.P. woonde in het Priesterkoor de plechtigheden bij.

Alle Paters van Curaçao waren aanwezig en zongen de liturgische gezangen. Zijne Excellentie Gouverneur P.A. Kasteel was vertegenwoordigd door Dr. William Charles de la Try Ellis vergezeld van adjudant Ivan Lansberg.

IS OOK UW BRIEF ER BIJ?

Op het Informatie Bureau van het Rode Kruis Pietermaai 22 (tegenover Roxy) liggen de volgende onbestelbare formulieren ter afhaling:

Leendert Johannes Bal; Anthoni Cornelis v.d. Brink; Hans Brugmans; Martienes C. W. Graaf; G. A. A. Groeneveld; Harm Leendert Harens; Cornelis Brant Jansen; Jacobus Kwaadgras, J. P.M. Leeuwerk; Jan Cornelis Reyniers; Jacob van Rijn; Gerrit Jan Smit; Teunis Sterkenburg; Hermanus Schooneman; Marcus Staal; Christiaan van Vuren; Hendrikus van Veghel; Hendrikus Hubertus Walraven.

VERENIGINGSNIEUWS.

Curaçaose postzegel vereniging.

Gewone ledenvergadering te houden op Zondag 6 Februari te 10.00 uur in het Logegebouw „De Vergenoeging".

REGENVAL JANUARI.

In de maand Januari viel volgens de regenmeter van het St. Thomascollege de volgende regen:

2 Januari	0.1 mm.
4 Januari	0.2 mm.
10 Januari	0.6 mm.
12 Januari	7.1 mm.
13 Januari	2.0 mm.
18 Januari	3.7 mm.
20 Januari	0.5 mm.
24 Januari	1.3 mm.
26 Januari	2.5 mm.
28 Januari	20.0 mm.
29 Januari	2.7 mm.
Totaal	40.7 mm.

PLANTKUNDE VAN CURAÇAO.

Wie kan de Redactie tegen betaling helpen aan een exemplaar van het boekje van Frater Realino over de **Plantkunde van Curaçao.**

OFFICIELE BEKENDMAKINGEN.

Verlof: I. Cardozo, Predikant bij de Nederlands Portugees Israëlietische Gemeente „Mikvé Israël" alhier 4 weken vrijstelling van dienst, met vergunning deze vrijstelling van dienst in de Verenigde Staten van Noord-Amerika door te brengen, ingang 1 Maart 1944; H. A. Hessling, hypotheekbewaarder op Aruba, tijdelijk werkzaam gesteld ter Gezaghebberskantore op Aruba, zes weken buitengewoon buitenlands verlof en in aansluiting daaraan 4 weken vrijstelling van dienst met vergunning deze tijd in Santo Domingo door te brengen, ingang 7 Februari 1944.

Benoeming: W. H. Zeeman, dienstplichtig sergeant der Genie van het K.N.L. tot vaandrig-schutter der Infanterie; Th. J. van Dijk, brigadier bij het Cors Militaire Politietroepen op Aruba tot tijdelijk agent der Burgerpolitie 1e klasse op Aruba; Mevr. C. N. Beaujon-van de Wall Dovale, tot tijdelijk onderwijzeres 4e klasse bij het Openbaar Onderwijs in Curaçao en werkzaam gesteld aan de Openbare Hendrikschool voor Mulo alhier.

Werkzaamstelling: C. A. Bethencourt ter Griffie van het Hof van Justitie in Curaçao.

Bevordering: J. W. Roelofs Valk, adjunct-commies werkzaam bij de Gouvernements-accountantsdienst alhier tot assistent accountant; Mej. S. E. Hiler, Mej. E. Leito, Mevr. L. A. Chirino-Jansen, Mej. A. S. Frigerio en Mevr. R. Dorothaal-Sintiago tijdelijk telefonisten bij de Landsradio- en Telefoondienst respectievelijk op Curaçao en Aruba tot tijdelijk telefoniste 1e klasse.

Beheer apotheek: Aan den apotheker R. Ph. Dania is toegestaan, gedurende de afwezigheid met buitenlands vacantie van den apotheker Dr. J. P. Groenhof, aan het hoofd van de apotheek genaamd Botica Emma te staan.

Ontslag aan: J. R. Mahré, tijdelijk agent der Burgerpolitie alhier; Mej. A. E. Kraayenveld, leerling laborante bij het Laboratorium van de Openbare Gezondheidsdienst alhier, op haar verzoek, ingang 1 Februari 1944; C. F. Weide, infanterist 1e klasse bij het Corps Militaire Politietroepen op Curaçao eervol.

Toelating: S. I. Beitia, tot de oefening van de geneeskundige practijk uitsluitend op het terrein van de N.V. Curaçaose Petroleum Industrie Maatschappij.

De Gouvernements-Secretaris,

C. F. Gronemeijer.

Ons Koninkrijk.

200 ONDEROFFICIEREN VAN HONGER GESTORVEN.

Volgens berichten, afkomstig uit Nederlandse ondergrondse bronnen, zijn twee honderd Nederlandsen onderofficieren van honger en ellende gestorven na twee en een halve maand te hebben doorgebracht in de Altengrbow-gevangenis. Zij maakten deel uit van een groep van zes honderd onder-officieren, die geweigerd hebben gedwongen arbeid te verrichten in Duitsland. De nazies worden er van beschuldigd dergelijke rantsoenen te hebben verstrekt, dat niet voldoende vitaminen door de gevangenen konden worden opgenomen.

SCHEEPSWERVEN GEBOMBARDEERD.

Typhoon-bommenwerpers van de Raf hebben scheepswerven aan de Schelde — op Nederlands gebied — gebombardeerd. Verschillende schepen en een kustwachter zijn tot zinken gebracht en opslagplaatsen brandden af.

JACHT OP ONDERGEDOKENEN.

De Duitsers hebben in December door geheel Nederland een drijfjacht gehouden op ondergedokenen en degenen die Joden verborgen houden.

Gedurende één week zijn ongeveer honderd reserve-officieren in de Haag gevangen genomen. 1e Luitenant E. Jellinghaus van het derde regiment Huzaren werd doodgeschoten toen hij trachtte te ontsnappen. Een groot aantal personen woonde de begrafenis bij te den Haag en andere officieren, die terzelfdertijd gearresteerd waren zonden een grote bloemenkrans met een rood-wit-blauw lint er om.

DE VLOOT ZAL UITGEBREID WORDEN.

Admiraal Johannes Th. Fürstner heeft in de Londense „Liberty-club" gesproken en zei o.m. Wij zijn trots dat wij mogen dienen met de glorierijke vloten van Engeland en Amerika, maar de kleine bezette landen betreuren het dat zij zo weinig mensen ter beschikking kunnen stellen en geen grotere rol kunnen spelen in de gecombineerde land- en vloot-operaties.

De Nederlandse regering bereidt er zich echter reeds op voor om onmiddellijk na de bevrijding van het vaderland de vloot uit te breiden en een groter aandeel te kunnen nemen in de strijd tegen Japan.

TWEE N.S.B.-ERS GEDOOD.

Uit betrouwbare bron vernemen men te Londen dat op Oudejaarsavond te Groningen twee N.S.B.-ers werden gedood; als represaille werden zeven Groningers gedood. Onder de vermoorde patriotten zijn: de ingenieur van Spoorwegen van Bennekom, de behangpapierfabrikant van Houten, de Spaarbankdirecteur Bossinga, de meubelmaker Stichterman, de wijnhandelaar Hoekstra en de directeur van de Zeevaartschool van Doorn. Van het zevende slachtoffer is alleen bekend, dat hij Bosharen heet.

4500 POLITIEKE GEVANGENEN.

Het aantal Nederlandse politieke gevangenen wordt geschat op 4500, aldus verneemt men uit Nederlands ondergrondse bron. In dit cijfer zijn niet inbegrepen de gijzelaars, die in St. Michels-gestel zitten, noch de Joden. Hiervan bevinden zich er 2600 te Vught, 650 zijn te Amersfoort en 800 te Scheveningen. De gevangenen betitelen de gevangenis als „Oranjehotel". Men schat het aantal politieke gevangenen in Duitsland op 800.

INSULINE AANGEKOMEN.

Het „Algemeen Handelsblad" heeft bekend gemaakt, dat grote hoeveelheden insuline zijn aangekomen door bemiddeling van het Noordamerikaanse Rode Kruis. Er is voldoende om de

ARUBA

HEDENAVOND LEZING VAN R. D. SIMONS.

Thans de hoofddoeken op Aruba.

De heer Rudolf David Simons, inspecteur van het onderwijs in Suriname, zal hedenavond om 20.30 uur een lezing houden in de Gymnastiekzaal van de Julianaschool te Oranjestad over „De plaats van de Surinaamse hoofddoeken in het Volksleven".

Deze op Curaçao zo enorm geslaagde lezing zal worden gehouden voor de leden van het Algemeen Nederlands Verbond afdeling Aruba, echter worden ook niet-leden tegen betaling van een geringe toegangsprijs toegelaten.

CURAÇAO

REQUIEM VOOR PATER LUYCKX O.P.

Hedenmorgen werd in de Pro-Cathedrale Kerk van de H. Anna een plechtige H. Rouwdienst gehouden voor de zielerust van Pater Martinus Luyckx O.P. De Vicarius Provincialis, der Paters Dominicanen in Curaçao, Pater Antonius van de Veen Zeppenfeldt O.P., droeg aan het zwaar in rouw gehulde hoogaltaar de Heilige Mis, geassisteerd door de

Gisteravond overleed geheel onverwacht onze lieve man, zorgvolle vader en beste zwager

Sippo Frans Van Kekem

in de ouderdom van 40 jaar.

H. van Kekem—van Grieken
Anneke
Wilmar
Lidi
Ada van Grieken.

De begrafenis zal plaats vinden hedenmiddag op de begraafplaats van de Protestantsche Gemeente aan den Roodeweg (Otrabanda). Vertrek vanaf het Sanatorium 5 uur n.m.

Met diepleedwezen vervullen wij den droeven plicht kennis te geven van het plotseling overlijden van den heer

Sippo Frans Van Kekem

in leven Chef van de Afdeeling Personeel in den ouderdom van 40 jaar.

N.V. Curacaosche Petroleum Industrie Maatschappij.

WERELDNIEUWS

GUSTAVE DE SMET †.

Kunstschilder Gustave de Smet is op 8 October 1943 te Deurle-bij Gent na een lange en pijnlijke ziekte, overleden.

Gustave de Smet werd op 29 Januari 1877 te Gent geboren; hij was een der vooraanstaande figuren der schilderschool van Laethem. Gedurende de oorlog 1914—1918 verbleef Gustave de Smet als vluchteling in Nederland, waar hij de invloed van het expressionisme onderging. Een zijner werken „La Table Bleue" behoort tot het Museum van Amsterdam.

HITLERIETEN OP DE CANARISCHE EILANDEN.

De Moskouse radio zegt uit uitzendingen van Lissabon vernomen te hebben, dat 205 Hitlerknechten de afgelopen 4 maanden doorgedrongen zijn tot de Canarische eilanden en de Spaanse kolonie Rio de Oro. Zij zouden via de Spaanse haven Cadiz gereisd hebben, hoewel de meesten per vliegtuig gingen. De Spaanse overheden hadden hun niets in de weg gelegd. Het zijn allen verspieders en velen van hen hebben de Spaanse en Franse nationaliteit. (New York, AP 1.2).

Het Eiland der Gelukzaligen.

Rust en vergetelheid op Bonaire.

Wilde Paarden en Katten zorgen voor vertier.

Vriendelijk lachende Bonairianen staan op het piertje waar de boot aanlegt. De goedigheid straalt hun uit de ogen. Ze glimlachen u tegen. Onbekend maakt op Bonaire juist bemind, het is er net andersom dan in het spreekwoord. De kindertjes in hun glimmende Zondagspakjes kijken wat bedeesd, maar als ze u voorbij zijn, kijken ze om en lachen nog eens vriendelijk. „Op Bonaire hoort u nooit een onvertogen woord.", zei een rasechte Curaçaoënaar. „Als u er toch een hoort, weet u dat hij het op Curaçao geleerd heeft"......

Het is er rustig op het Wilhelminaplein met zijn gedenknaald, die de dag in herinnering brengt dat Van Walbeeck hier op 26 Juli 1634 voet aan wal zette. Hiermede begon het Nederlands bestuur over dit eiland. Verder op staat een muziektent, herinnerend aan een Gezaghebber, dan is er een lelijke jubileumbank die aan het Regeringsjubileum van de Koningin herinnert, een kerkplein dat aan de Kroonprinses doet denken: het Julianaplein met kerk.

Wanneer u aan wal stapt wappert de Driekleur van de gezaghebberij u tegen en daarmede de genoegelijkheid van dit eiland waar de stinkende hitte van de Willemstadse straten niet bestaat, waar slechts lanen de wegen van de hoofdplaats vormen, waar een mager varkentje zijn vertier zoekt in de Bredestraat van Kralendijk, de hoofdplaats die door haar naam herinnert, aan de 'koralendijk' die men hier even buiten de bebouwde kom nog ziet. Een vriendelijke schutter begroet u en als was u kind aan huis, wandelt u bij den gezaghebber binnen, den vriendelijken nieuwen Heer Krugers, die pas van 12 jaren verblijf op Saba thans de andere eenzaamheid van Bonaire tot de zijne gekregen heeft.

Een eigenaardigheid van de kerk zijn de vleermuizen, die er huizen, omdat het gebouw wel wat oud wordt en het te hopen is, dat naast de mooie moderne pastorie ook een nieuw kerkgebouw kon verrijzen. De vleermuizen dan eten carawara, een plantje, waardoor haar uitwerpselen rood worden. Daar deze laatste overal op kleven en men het bijna niet ziet, worden de kleren die ermede in aanraking komen ook geverfd!

Plaatselijke nijverheid.

Grote fabrieken hebben hier nog niets bedorven. Plaatselijke bronnen vormen hier nog een broodwinning en als men van verschillende zijden thans voor Aruba en Curaçao de terugkeer tot de plaatselijke bronnen beklemtoont dan is het goed zich aan Bonaire te spiegelen, waar plaatselijke zoutcultuur weer tot bloei gebracht werd door de ondernemende firma Martijn, waar de scheepsbouw beoefend wordt evenals de plaatselijke visvangst en grondcultuur.

Men ziet op de weinige bebouwde plekken vele vrouwen aan de arbeid. Een groot aantal mannen vertoeft op Aruba en Curaçao, waar zij meer geld kunnen verdienen. De vrouwen moeten het werk doen. Tegen ongeveer 2300 mannen, wonen er wel 3200 vrouwen op Bonaire.

Maar veel is er niet te doen. Bonaire is een metgezel van Curaçao, zoals de naam reeds aangeeft. Bonaire zou van het Indiaanse „banare' komen, hetwelk 'metgezel', nl. neven-eiland van Curaçao, betekent en welk woord door de Spanjaarden verspaanst en door ons later tegen de regelen der kunst op zijn Frans werd uitgesproken. Op Bonaire zegt men dan ook ,Bonaire'. niet ,Bonér.'

Deze ;„metgezel' 'heeft veel minder inwoners. Heeft Curaçao ongeveer 68.000 inwoners, heeft Aruba er 31.000, het eiland Bonaire dat anderhalf maal groter is dan Aruba heeft er slechts een goede 5500. Het is dun, heel dun bevolkt, maar rijker aan natuurschoon. Bonaire is nog practisch geheel wild, al zijn er weggetjes naar alle mogelijke punten van het eiland. Practisch heeft het maar twee woonplaatsen: Kralendijk en Rincon. Bij Kralendijk behoren dan enkele gehuchtjes als Antriol, Nikiboco e.d. Rincon is het enige eigenlijke dorp van de Benedenwinden, omdat het bestaat uit een soort Brink waaraan de kerk gelegen is en waaromheen de andere huisjes — alle proper en van steen — gelegen zijn. Men moet wat goede wil hebben om het erin te zien, maar dan is het er ook.

Geen konijnen, maar wilde katten.

Buiten deze twee plaatsen is er wildernis, dicht begroeide wildernis, waarin wat wilde paarden en katten huizen. Konijnen zijn er in het geheel niet. Op de plantage Bolivia hebben wij de paarden gezien. Stevig gebouwde paarden, iets kleiner dan onze Nederlandse paarden zou men zeggen, maar groter dan de hitjes die men hier ziet sukkeldraven. Een prachtige schimmel stond er, en een bruin paard. Hunkop is langer dan gewoonlijk. Enorme manen hebben ze en een staart die tot de grond toe hangt.

Vroeger waren er meer, maar nu schijnen er nog maar een stuk of vier te zijn. Het is moeilijk ze te zien te krijgen. Er is een put waar ze drinken gaan, maar ze komen bijna nooit in het zicht. Het is meer geluk dan wijsheid dat zij poseerden voor onze automobiel op een afstand van slechts weinige meters. De mensen hebben ze uitgeroeid. Echte paardenvangers had men niet, daar was hun aantal te gering voor. In het wilde weg werden lasso's geworpen tot de paarden neervielen. Terwijl men sloeg en beukte op de dieren werden ze dan gebonden en op karren gebracht naar waar ze onder onnoemelijk veel slaags getemd werden. Zonde van de mooie dieren. Krachtige, stevige poten en gestalte hebben ze.

Wilde katten zijn er bij honderden. De mensen vrezen hun katten te doden en als ze zieke katten hebben brengen zij ze de cunucu in, waar ze worden losgelaten. Soms sterven ze, soms overleven ze het en zo heeft men katten wier verre voorouders eens een menselijken eigenaar gehad hebben, maar die nu al weer geslachten in de wildernis leven. Een hebben we er slechts gezien. Een dikke vette gespierde poes, die onder de takjes sloop, waar men het beest bijna niet zag ten gevolge van de mimicri.

Grote groene papagaaien en kleinere parkieten vliegen er rond in de rust. Wie rusten wil moet naar Bonaire gaan. De biggetjes spelen er op het Julianaplein voor de kerk, waar het ook niet vreemd is geiten te zien. Een vorige pastoor heeft eens een geit van het altaar gejaagd. Het beest was er opgeklommen om te genieten wat van helaas kunstbloemen bleken. Nog kort geleden heeft men er een geit betrapt die doende was de inhoud van een wijwaterbakje te onderzoeken. Alles is er rustig.

„Vergeten."

De bemoeienissen van het gouvernement zijn zodanig, dat iedereen hierover slechts zegt, dat Bonaire vergeten wordt. In feite schijnt men zelfs vergeten te hebben mededeling te doen van de aankomst van een nieuwen gezaghebber, hetgeen natuurlijk bij geruchte wel bekend was, zodat een der landraden een officiële bevestiging kon vragen. Verschillende gezaghebbers, Van Eps, Schotborgh, ,Van Leeuwen hebben het hunne gedaan om de stoffige straten van Kralendijk te doen bestraten, alles zonder succes, maar nu bouwt men in deze rust opeens een enormè... kazerne!

De nieuwe centrale.

Landraad Lodewijk Gerharts is de voogd van Bonaire. Hij is het die thans zorgt, dat er betere electriciteit komt, hij zorgt voor voedsel, hij zorgt voor alles, naar iedereen u vertellen kan. De trotse „Rex" vaart in zijn dienst en zijn winkel is de mooiste van het eiland. Zelf vertelde hij, dat de nieuwe electriciteitscentrale — een mooi gebouw in Kralendijk, dat zeker niet onderdoet voor de Curaçaose — in Februari in gebruik zal worden gesteld. Direct gaat men beginnen de stroomleverantietijd uit te breiden. Thans gaat het licht om middernacht vanzelf uit. Straks zal het blijven branden, zodat men ook 's morgens licht heeft.

Het wordt thans wisselstroom zodat men ook ijskasten erop kan aansluiten, waarbij de enige moeilijkheden zal blijken de onmogelijkheid ze te kopen. Alleen voor militaire doeleinden krijgt men ze.

Zelfs het water sijpelt rustiger en deftiger uit de kranen dan op Curaçao.

Het is er als in een tuin, die bloeit en schoon is. Alleen treft men hier en daar verwaarloosde plekken aan, „omdat wij vergeten worden door Curaçao."

In Kralendijk zijn de mensen wat gemoedelijker dan te Rincon, het andere plaatsje, dat 20 minuten autorijdens in het midden van het eiland ligt in een dal. Van Para Mira hebt u er een schoon gezicht op. De Rinconezen zijn wat fiever, wat feller, zou men zeggen, maar goedig zijn de mensen overal. Soms hebben ze merkwaardige ideeën. Meer in de Noorderbuurt van het eiland ligt de Plantage Washington. Hoe komt iemand erbij om zijn plantage zo te noemen? De man was een fantast, had niets op met de sleur van zijn medemensen. Zijn zoon noemde hij Julius Caesar en zijn plantage „America". Vanzelfsprekend kwam het landhuisje toen „Washington" te heten. Thans noemt men alles Washington. En Julius Caesar krabbelt er in Adamscostuum in de gezelligheid rond.

„Zijn er boodschappen", vraagt de politie.

Alles deelt in de genoeglijkheid. Men moest er een retraite-oord van maken. Zeide Joannes Damascenus niet, dat de rust de moeder van het gebed is? De gezaghebber in eigen persoon is wel vriendelijk genoeg aan Sjon Jet op te bellen of er soms nog wat te eten over is of warm gehouden kan worden. Ondertussen is er dan tijd voor een kout met de telefoonjuffrouw, die de stem van de nieuwen gezaghebber nog niet goed genoeg kent. De telefoon is een merkwaardigheid van het eiland. Proeven met een draad-telefoon zijn steeds mislukt, omdat de lijnen wegroesten voor ze goed en wel hingen. Geid voor een kabeltje had Curaçao er niet voor over. Thans is een draadloze telefoon van Rincon naar Kralendijk, bediend door de politie. Elk'heel uur roept Rincon zijn collega in Kralendijk op: „ Is er nog nieuws?" zegt Rincon, benieuwd of er in de buitenwereld wat is voorgevallen, of er soms een nieuwen gezaghebber komt, welke schoener is binnen gelopen e.d. Kralendijk stelt de stereotiepe vraag of er boodschappen zijn. Als de Pastoor van Rincon zijn confrater in Kralendijk gaat bezoeken, meldt hij dit aan de politie van Rincon, den vriendelijken veldwachter. Deze zegt het dan bij het eerstvolgende hele uur aan den veldwachter in Kralendijk en die stevent naar de pastorie om daar kond te doen van het te verwachten bezoek.

Of er nog misdrijven gebeurd waren de laatste jaren? De veldwachter wist van niets ,lachtte maar wat en keek uit zijn goedige ogen.

Thans is het wel wat drukker. Er wordt gebouwd aan het hospitaal, welks buitenbouw al staat. Fors en mooi in twee verdiepingen. Een geweldige aanwinst voor Bonaire. Het is te hopen dat het initiatief van Landraad Gerharts lukke om een röntgen-toestel aan te schaffen. Dat kost een 2000 gld., en zal vele onnodige reizen naar Curaçao overbodig maken. Van enkele zijden op Curaçao en Aruba heeft Landraad Gerharts al vernomen. Wij wekken er graag nog eens toe op.

Er is een pension op Bonaire van de Dames Hellmund. Sjon Jet is een goede kookster. Het is er bovendien goedkoop. Wat zou men het leven duur maken op Bonaire? Van tijd tot tijd komen er bezoekers voor hun vacantie. Die schrijven dan hun namen bij de Indianentekeningen in Spelonk, een prachtige druipsteengrot van wel 80 meter diepte. 'P. v.d. Laarschot' lazen wij er, ook 'Pater van der Valk' en vele andere namen, bekend uit de Curaçaose samenleving. Ook verschillende Noordamerikanen griffen hun onsterfelijke naam in de rots. Zij generen zich anders niet nu zij 'buiten' zijn. In hun ondergoed zitten ze op de auto's en met naakt bovenlijf lopen zij door de hoofdplaats. De schutters zijn veel beter gekleed. Men kan zien, dat er daar betere leiding is. Zij komen niet anders dan keurig gekleed op straat. Over het algemeen heerst er een prettige sfeer onder de schutters van de N.T.B., de Nederlandse Troepen Bonaire, die een leuke eigen cantine in de hoofdplaats hebben, waar het erg gezellig is.

Zelfs voor roddelen is het te klein. Iedereen weet alles van elkaar en de aankomer is de gast van Bonaire als geheel. Men kent er die felheid van oorblazerij niet, die op Curaçao de kracht van de passaat heeft. Men heeft er de rust weten te bewaren. Naast de geïndustrialiseerde gebiedsdelen Aruba en Curaçao mochten wij dankbaar zijn nog Bonaire te bezitten, Bonaire met zijn goedige mensen, zijn stille laantjes, zijn rijke natuur.

Buitenland.

MET VERDUBBELDE FURIE.

De Geallieerde legers vallen de Duitsers met verdubbelde furie aan zowel langs het hoofdfront van het 5e leger als in het strandhoofd ten Zuiden van Rome. Het Geallieerde Hoofdkwartier maakte melding van nieuwe winsten, zowel ten Zuiden van Rome als in de gebieden van Minturno en Cassino. De Duitse weerstand blijft echter krachtig als gevolg waarvan felle gevechten geleverd worden. Het Duitse communiqué gaf toe, dat „machtige Geallieerde infanterie- en tankstrijdkrachten" van het strandhoofd uit in Noordelijke en Noordoostelijke richting de aanval geopend hebben. Voorts zou aan het hoofdfront de strijd in hevigheid toenemen (Geallieerd Hoofdkwartier in Algiers, (AP) 31.1).

CASTEL GANDOLFO ZAL WORDEN VERDEDIGD.

„Il Corriere della Sera" van Milaan deelde mede, dat het Vaticaan 50 soldaten bewapend met karabijnen gezonden heeft ter verdediging der bezittingen van Castel Gandolfo, een klein dorp op 16 kilometer ten Zuiden van Rome waar de Paus Zijn zomer-residentie heeft. Geallieerde vliegtuigen hebben reeds plaatsen in de omgeving van het dorp gebombardeerd. Tegelijk zeide het blad, dat Zijne Eminentie Luigi Cardinaal Maglione, de Pauselijke Staatssecretaris, er bij de diplomatieke vertegenwoordigers der oorlog voerenden op aangedrongen heeft om het Pauselijk bezit te eerbiedigen. Hij gaf hun kaarten waarop de Kerkelijke bezittingen in het dorp van 4000 inwoners getoond worden (Bern, (AP) 31.1).

Berichten van de as beweren, dat het Geallieerde geschut reeds doelen rondom Castel Gandolfo, de Pauselijke zomer-residentie, bestookt. De Heilige Vader is vastbesloten in het Vaticaan te blijven, dat duidelijk gemerkt is om luchtaanvallen te voorkomen. De berichten gaven te kennen, dat de Duitsers zonder succes getracht hebben den Paus te doen vertrekken naar een ander oord (Londen, (AP) 31.1).

[Castel Gandolfo behoort al sedert 1596 aan den Paus, werd Hem in 1870 afgenomen maar bij het Lateraans Verdrag van 1929 teruggegeven. Het dorpje telt 2.500 inwoners en is Italiaans, maar de eigenlijke zomerresidentie van Zijne Heiligheid is Vaticaans gebied, door een muur omringd. Een aparte niet-publieke weg verbindt het eigenlijke Vaticaan met Castel Gandolfo. Om de weerglans van de stad Rome is de beroemde pauselijke sterrenwacht er ook gevestigd. Deze staat o.l.v. den Nederlandsen Pater Stein S.J.

Inmiddels hebben wij ook nog nadere berichten ontvangen omtrent de versterking van de Pauselijke troepen. Dit betreft niet de Zwitserse lijfwacht, maar — aldus de N.C.W.C. — de Palatijnse Garde. In ons blad van 26 Januari jl. schreven wij reeds, dat deze in 1850 opgerichte erewacht uit Italiaanse officieren bestaat en normaal 80 man telt. Dit is thans opgevoerd tot 2000. — Red. Amigoe]

UIT HET COMMUNIQUÉ VAN ALGIERS.

Lichte kustvaartuigen opereerden in de Adriatische zee en brachten een grote schoener tot zinken alsmede een klein tankschip in de buurt van Sibenik en Split. De Canadese troepen wisten voort te rukken tegen de heftige weerstand in.

Britse en Noordamerikaanse troepen vielen stellingen aan bij Anzio en bereikten de buitenwijken van Campoleone en Cisterna. De Franse, Britse en Noordamerikaanse heirscharen wisten voort te komen niettegenstaande vele tegenaanvallen en heftige weerstand van den vijand, die erin geslaagd was stellingen gereed te maken.

De vliegvelden van Klagenfurt, Aviano en Udine werden gisteren gebombardeerd door zware bombardementsvliegtuigen. De landingsvelden zowel als de barakken werden getroffen. Lichtere bombardementsvliegtuigen vielen de spoorlijn bij San Benedetto aan en gevechtsvliegtuigen vlogen in patrouille ter samenwerking met de strijdkrachten te land (Algiers, (AP) 1.2).

IN DE STILLE OCEAAN.

De Noordamerikaanse marine meldt dat de Japanners op Wake eiland bezig gehouden werden met bombardementen teneinde hun te beletten tussenbeide te komen, toen de Noordamerikaanse aanval in het midden van de Stille Oceaan uitvoerde. Verder is alles wat de aanval op de Marshall-eilanden betreft in duisternis en zwijgen gehuld. In twee bekendmakingen, die enkele uren na elkander werden uitgegeven, werd gezegd; dat de bommen op of bij de doelen werd afgeworpen. De Maandag is voorbij gegaan zonder dat iets gemeld werd omtrent de hevigste marine-operatie die ooit tegen de Japanners werd beraamd (Pearl Harbor, (AP) 1.2).

WEER EEN BERICHT OVER MUSSOLINI

Het DNB meldt dat Mussolini den Heer Ernesto Marchiandi heeft benoemd tot Opperbevelhebber (?) van de Algemene Bond van Werk, Techniek en Kunst. In deze Bond zijn alle beroepslui, zowel werkgevers als- nemers, van alle vakken vereend (New York, (AP), 1.2).

BERLIJN NIET MEER TE BESCHRIJVEN.

Een beschrijving van wat gedurende de laatste luchtaanvallen op Berlijn plaats vond, is niet meer te geven, schrijft de Berlijnse berichtgever van Dagenshyheter. Het regende gewoon bommen, schrijft hij en het had er alles van als stonden er gigantische kachels op rijen wanneer men de brandende huizen zag vlammen. De vlammen sloegen tegen de wolken op. Men kon door straten lopen zonder een enkel onbeschadigd huis te zien. Het zal dagen nemen om al deze branden te blussen. Vele mensen worden levend in de schuilkelders begraven.

Velen worden eerst na lange dagen gered, maar velen ook helemaal niet. Enkele wijken, die tot nu toe gespaard bleven, zien er thans afgrijselijk uit. (Stickholm, (AP) 1.2).

LUCHTAANVALLEN OP DE MARSHALL-EILANDEN.

De Noordamerikaanse Marine maakte bekend, dat bommenwerpers van het leger en de marine die de aanvallen van vliegtuigen van vliegdekschepen op de Marshall-eilanden steunen, Zaterdagavond en Zondagmorgen 76 ton aan bommen op de Japanse stellingen geworpen hebben. (Washington, 31.1).

AARDBEVING IN TURKIJE.

De stad Gerede, ruim 200 km. ten Westen van Istanbul en een kleine 100km. van de Zwarte Zee, is, door een aardbeving verwoest. Gerede heeft 25.000 inwoners. Velen kwamen om of liepen wonden op gedurende de aardbeving die 50 seconden duurde, maar door geheel Turkije gevoeld werd. (Ankara, (AP) 1.2).

Nederlanders in Costa Rica vieren de verjaardag van Prinses Beatrix.

„Heden wappert ook hier de Nederlandse vlag met de Oranje wimpel".

Costa Rica, el Corazon de las Americas. is een land, dat de vrijheid lief heeft.

Voor de zender van San José (Costa Rica) „La Voz de La Victor" sprak, ter gelegenheid van Prinses Beatrix' verjaardag op 31 Januari 1944, de waarnemend Consul, de Heer Jack Salomons, de volgende inleidende rede uit:

„Geachte Luisteraars in Curaçao en Suriname!

Het is voor mij een groot voorrecht in de gelegenheid gesteld te zijn, door middel van een van de nationale zenders van Costa Rica u op deze dag te mogen toespreken.

Wij, Nederlanders in Costa Rica, vormen een van de kleinste kolonies van vreemdelingen in dit gastvrije land, maar het doet ons vaderlands hart altijd goed bij verschillende gelegenheden te bemerken, dat Nederland en zijn Koningin geen onbekenden bij het volk hier zijn. Wij staan er soms verbaasd over, hoe eenvoudige landslieden — geen stadsmensen — ons détails kunnen geven over ons Koninklijk Huis, vragen of „La Reina Guillermina" nog in Londen is en hoe de Prinses het maakt. Zulke opmerkingen doen altijd een Nederlands hart luider kloppen en wij van onze kant voelen ons trots in een land te wonen, dat onmiddellijk na de oorlogsverklaring van President Roosevelt dit voorbeeld zonder enig wijfelen volgde.

Heden, op de verjaardag van onze geliefde Prinses Beatrix zijn wij, dank zij een vriendelijk gebaar in de gelegenheid gesteld, voor een Costaricaanse microfoon in onze eigen taal met u te spreken. Heden wappert ook hier de Nederlandse vlag met de Oranje wimpel, symbool van ons geliefd Vorstenhuis. En, al wonen wij niet in een vrij Nederlandse Gebiedsdeel, alwaar de gehele omgeving u aan de dag van heden doet herinneren, in onze woningen gaan onze gedachten uit naar het lijdende Vaderland, naar het Vaderland, dat wij slechts vrij gekend en geliefd hebben, naar de steden of dorpen, waar wij opgevoed zijn, waar wij elke straat, elk huis, elke boom kenden, en waarvan wij ons maar niet indenken kunnen, dat aldaar gehate onderdrukkers de boventoon voeren, mensen martelen en vermoorden, in het kort alles doen, wat wij in ons Nederland voor totaal onmogelijk hielden.

Onze gedachten gaan uit naar onze familieleden en goede vrienden, van welke wij sinds jaren niets meer gehoord hebben — misschien het overlijdensbericht van een enkeling — maar verder niets. Hebben zij de lichamelijke en geestelijke martelingen kunnen doorstaan, of was het hun teveel?......

Maar heden, 31 Januari gaan onze gedachten in de allereerste plaats uit naar ons geliefd Huis van Oranje, naar Hare Majesteit Koningin Wilhelmina, Haar Dochter en Kleinkinderen en Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Bernhard. De Koninklijke Familie is ons symbool van vrijheid geworden. Waar zij vertoeft, vertegenwoordigt zij de gedachten van alle vrije en vrijheidslievende Vaderlanders. En heden is ons Prinsesje jarig. Misschien klinkt dit ons Prinsesje niet officieel genoeg, misschien is het zelfs oneerbiedig dit zo maar te zeggen. Maar ik kan het niet helpen. Het Oranjehuis is toch ons Oranjehuis, Hare Majesteit is toch onze Koningin en Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana en Haar Dochtertjes zijn toch onze Prinsessen.

Ik herhaal dus, ons Prinsesje is jarig. Moge het Haar gegeven zijn, spoedig, zeer spoedig naar een bevrijd Nederland terug te keren en weer thuis te zijn. Thuis in de ware zin des woords, temidden van het volk, dat Haar en Haar Familie op de handen draagt.

Ik geef thans het woord aan onzen spreker van heden, den Heer Visser, tijdelijk met vacantie van Curaçao hier en eindig met een Leve Oranje, Leve ons dierbaar Vaderland. Ik dank u."

Vervolgens sprak de Heer G. A. D. Visser, uit Curaçao, die met vacantie te San José (Costa Rica) vertoeft:

„Geachte luisteraars in Curaçao en Suriname:

Dank zij de onvermoeide energie en grote liefde voor het Huis van Oranje van den Consul der Nederlanden te San José, den Heer Solomons, die mij daar net inleidde, en tegelijk door de bereidwillige medewerking van den sympathieken Mr. Perry Girton, Directeur van RCA Victor, alhier, was het mogelijk heden op de 6e geboortedag van Prinses Beatrix van San José uit enige woorden tot u te richten.

Costa Rica is een schoon land en is juist het land, dat door den toerist gezocht wordt, een rustig stuk natuur, verscholen tussen de hoge bergen van Midden-Amerika, meer bekend als „el corazon de las Americas", een land met een heerlijk klimaat, een weelderige plantengroei en een blanke bevolking, waarvan vooral de vrouwelijke schoonheid aller bekendheid heeft.

Vrijheid van godsdienst en pers hebben dit land zich onder de eminente en ideale leiding van President Guardia tot een groot democratisch land bij uitstek doen ontwikkelen, een land, dat hierdoor ver over zijn grenzen grote bekendheid heeft. Zijn deelneming aan de grote oorlog aan de zijde der Geallieerden, spreekt reeds voor zichzelf.

De joviale gastvrijheid van den Costaricaan ontneemt den toerist alle schroom en moeheid en wekt hem tegelijk op om samen met dit rustig volk te leven. Zijn natuurlijke wijze van vriendschap sluiten, zijn bereidwilligheid, zijn eeuwig opgewektheid in de omgang, zijn alel factoren, die den toerist doen vergeten, dat hij vreemdeling is.

Hetgeen Jaapje indertijd in het weekblad „Curaçao" over Colombia schreef, wordt in dit land te enenmale gelogenstraft en kan er zonder ritz-sluiting aan vest- en broekzakken of met kettingen aan beurs of portemonnaie, rustig geleefd worden temidden van dit eerlijk volk.

Ik heb interessante tochten in Costa Rica gemaakt, tochten, die der moeite waard zijn, tochten, die ik den verschillenden organisators, w.o. onzen actieven Consul der Nederlanden, duizendmaal dankbaar ben. Nooit zal ik bv. de tocht naar de Irazu-vulkaan vergeten, waarvan de Noordamerikaanse toerist schrijft:

„When it comes to talk about the Irazu volcano just magnificent, stupendous, mighty, marvellous wonderful, gorgeous, beautiful, unbelievable, something beyond the imagination.

It dominates the centra plateau and whose smoke the visitor from his hotel window, back in San José, may see gently coiling upwards to meet the mighty white clouds."

Een andere tocht naar het Spaanse kerkje „Orosi", drie eeuwen geleden door de Franciscanen gebouwd, gaat over een goed onderhouden landweg door de groene valleien van de Rio Raventazon, langs de steile berghellingen en over de brede bergruggen van de Tablazo-berg.

Het ligt echter niet in mijn bedoeling bij deze gelegenheid over Costa Rica te spreken, daar ik besloten ben om uit de verzamelde officiële gegevens, bij mijn terugkomst op Curaçao, hiervan meer te vertellen.

Ik hoop echter, dat het den Nederlandsen Consul mag gelukken om in zijn onvermoeid streven een oplossing te vinden in het door de oorlog opgeworpen moeilijk deviezen-vraagstuk en hierdoor een mogelijke verandering zal kunnen brengen in de luchtroute, waardoor de Kanaalzone uitgeschakeld kan worden, zodat er momenteel zeer zeker geen betere vacantieoord voor den Nederlandsen verlofganger zal bestaan dan...... Costa Rica.

Vandaag is ons Prinsesje Beatrix 6 jaar oud. Geboren in 1938 werd Haar als tweede naam gegeven „Wilhelmina", d.i. „Moeder der Vaderlands", genoemd naar de grondlegster van het Huis van Oranje.

Het is onnodig te zeggen hoe juist op een dag als deze onze gevoelens van sympathie en medéleven uitgaan naar de Prinselijke Familie te Ottawa en de Regering in Londen.

Het kan verkeren, doch zoals ons Prinsesje nu ervoor staat, is voor deze jonge Dochter van Oranje, geboren uit een edel en adelijk geslacht, naast die van Haar Moeder, een grote toekomst weggelegd.

Wij, Nederlanders in Curaçao, Suriname en waar zij zich ook mogen bevinden, dienen daarom al het mogelijke te doen om in deze bange en donkere dagen mede te werken aan de triomfantelijke terugtocht van deze Dochters van Oranje. Wij moeten de martelende vrijheidsstrijd van den Vader des Vaderlands, neergeschoten door een Franse 5e colonnist, niet vergeten, doch doorgronden.

Door dit besef maken wij plaats in ons vrij Nederlands hart voor een medeleven en een belofte mede te zullen werken aan de bevrijding van het verbannen Oranje Huis en aan de wederopbouw van een beter Nederland.

Indien deze woorden dan door de daad zullen worden bevestigd, zal zeer zeker elk een van ons zijn deel, hoe gering dan ook, in een verplichte en eerlijke zaak hebben bijgedragen.

En wij zeggen dan:

„Uit de diepje van ons hart, roepen wij tot U, Almachtige God en Vader, schenk heil aan onze Koningin. Bescherm Haar Huis en Nageslacht!"

Lang leve Oranje!"

De Ark van Noach.

Noachs ark was zolang als de „Baloeran" en nog breder dan de „Nieuw Amsterdam."

Wij lezen in „Gids":

De Bijbel, nog slechts enkele tientallen jaren in de Nederlandse volkstaal overgezet, had ook op den Zeventiende-eeuwsen zeeman grote invloed. Meer nog dan tegenwoordig leefde toen ons volk en ook ons varensvolk in zijn brede lagen — zij het misschien uitwendig — bij de Heilige Schrift [1]). Het behoeft dan ook niet te verwonderen, dat bv. de zeeman, die nu in zijn eigen taal, zelf, de Bijbel kon lezen, ook die dingen in de Schrift die hij als man van het vak opmerkte — al is de Bijbel daarvoor niet in de eerste plaats— zijn heel speciale aandacht gedden Bezien in dat licht behoeft het geen betoog, dat de arke Noachs zijn volle attentie genoot.

„De Godvrezende zeeman", een zeemansboek uit 1748, opnieuw uitgegeven in 1882, een preke- en gebedenboek, dat heden nog wel op de vissersvloot wordt gelezen, geeft op blz. 144 een verhaal over een Hoornsen koopman, die in 1694 „uit nieuwsgierigheid onderscheiden schepen bouwen liet naar de gedaante van Noachs ark." Een dezer vaartuigen was 120 voet lang, 20 voet breed en 12 voet diep.

Terwijl het schip nog op de helling stond ondervond de bouwmeester spot en hoon. Naderhand toen het eenmaal in de vaart was, bleek echter, dat het schip $^1/_3$ meer aan lading vervoeren kon dan een vaartuig van gelijke inhoud en sneller zeilde zonder zich van een grotere equipage te moeten voorzien.

Een schip dus, dat economisch aan alle eisen voldeed.

Een soortgelijk verhaal bestaat van Pieter Jansen, eveneens uit Hoorn, waarbij het jaar 1609 genoemd wordt. Dit vaartuig zou dan vóór dat de Staten-vertaling uitkwam reeds zijn gebouwd. Of deze beide verhalen identiek zijn, kan ik niet nagaan. Er hebben trouwens meer modellen van de ark bestaan.

In het boekwerk van „Van Yk" (1697) worden „verscheidene gevoelens" aangaande de arke Noachs neergelegd. Wij noemen o.a. het model van Wilhelm Goeree, De Neurenberger Croniek, Liranus, e.a.

Men kan veilig aannemen, dat de oorspronkelijke ark het grootste vaartuig van zijn tijd geweest is en ook het grootse schip van hout vervaardigd, dat ooit is gezien. Daar was de „Syracusa" uit 264 vóór Christus', een schip, dat voor het grootste uit de Oudheid wordt gerekend, klein bij. Want om een drijvende woning als de ark van dergelijk abnormaal grote afmetingen en dan van hout te moeten maken, was en is nog een vraagstuk, dat zeker ook in onze tijd zijn moeilijkheden zou medebrengen. Noach heeft in alle opzichten getoond een Meester in de Houten Scheepsbouw te zijn. Het onderling verband, de verdeling, het plaatsen der gewichten ten opzichte van het zwaartepunt van het schip, zijn alle problemen geweest, waarvan Noach zich rekenschap heeft moeten geven en die een biezonder licht op zijn tijd werpen. Alleen reeds het vraagstuk van water, voedsel en bagage voor mens en dier en dat voor lange tijd, bracht zijn moeilijkheden. En nu denk ik niet in de eerste plaats eraan, welke hoeveelheden hij moest medenemen, maar meer nog aan de bergruimten, waar die zich bevonden en hoe de stabiliteit van het schip werd toen de voorraden minderden.

De eerste wereld moeten wij dan ook niet primitief zien, maar op een hoog technisch peil. Ook al zou Noach, evenals Bezaleël en Aholiab bij de tabernakel (Exodus 31), door biezondere voorlichting van den Heiligen Geest zijn ark gebouwd hebben, dan nog heeft hij van de hem ten dienste staande middelen — zij het op geweldige wijze — gebruik gemaakt. Tot die middelen behoorde het hout en zijn bewerking, spijkers, bouten, pik, teer, touwwerk, gereedschappen, glas, koper, ijzer enz. Van al die zaken had men toen reeds kennis.

* * *

Wanneer een schip zal worden ontworpen, is de eerste vraag naar het soort van vaartuig, dat moet worden gebouwd; zo doet de Bijbel ook.

„Maak u een ark", zo luidt Gods opdracht.

Noach moest niet ontwerpen een vaartuig, dat van masten, zeilen en roer voorzien was. Maar een woonschip, dat als verblijfplaats moest dienen voor hem en de zijnen en talrijke dieren en dan voor onbepaalde tijd. Het moest een reddingsschip zijn, dat ontkoming bood en veiligheid tegen de zondvloed. Maar overigens onstuurbaar, drijvende waar wind en golven het heenvoeren.

Vervolgens deelt de Bijbel mede, waarvan de ark moest worden gemaakt, nl. „van goferhout". Welke houtsoort precies bedoeld wordt, is niet bekend. De meeste uitleggers denken hier aan een soort dennenhout. Ingenieur De Rooy in „Calvinistisch Weekblad", 20 December 1935, meent Cypressen- of pijnbomenhout te moeten lezen, „zeer sterk, gemakkelijk te bewerken en zeer goed bestand tegen invloeden van water en wind."

Merkwaardig is dat alles van één soort hout gemaakt werd, ook de dekken.

Nu wordt verder iets van het inwendige der ark verteld. „Kameren" moeten er in gemaakt worden. Dit gegeven behoort nog steeds tot het soort van vaartuig. Met „kameren" kunnen moeilijk anders bedoeld zijn, dan de verblijven voor Noach en zijn gezin, de stallen, kooien, alle voorzien van licht en lucht. Dan de ruimen en magazijnen, bewaarplaatsen voor proviand en water. Ventilatie en afvoer waren vraagstukken op zichzelf.

Wij krijgen enige voorstelling wat voor reuzengevaarte die ark geweest moet zijn.

Met het doel voor ogen schenkt God eerst aandacht aan de veiligheid. Alvorens afmetingen, verdeling en andere biezonderheden te geven vestigt God Noachs aandacht erop vooral te zorgen, dat de ark niet lekte. „Gij zult die bepekken van binnen en van buiten met pek." D.w.z. de naden in dekdelen en huidplanken werden gebreeuwd. Bij dit breeuwen of kalfaten gaat men als volgt te werk: Van uitgeplozen touwwerk wordt de eerste draad in de naad gelegd en daarna met behulp van een klamaai-ijzer zo diep ingedreven, dat het bijna tegen de spanten aandrukt. Daarna een tweede- en een derde draad. Vervolgens wordt de overgebleven ruimte met kokende pek gedicht. Deze maatregel zorgt niet alleen, dat de naden goed sluiten, maar verhoogt de sterkte van de romp. Goed breeuwwerk is zeer belangrijk voor een houten schip, of schip met houten dekken; het verhoogt de levensduur, maar het eist vooral in warme streken voortdurend toezicht.

Dat de ark zowel van binnen als van buiten bepekt moest worden wil zeggen, dat niet alleen de buitenhuid en het bovendek, maar ook de tussendekken gebreeuwd werden.

In het 15e vers volgen dan de afmetingen:

300 ellen lang, 50 ellen breed en 30 ellen hoog.

De el is gelijk lengte van de onderarm gemeten tot de top van de middelvinger. Enig andere beschouwing over de afmetingen van de ark geeft de volgende verhouding: Lengte tot breedte als 6:1, hoogte is $^2/_3$ van de breedte.

Vergelijkt men deze cijfers met veler onzer Oost-Indië-vaarders uit de 17e, 18e en eerste helft 19e eeuw, dan steekt de ark overwegend gunstig daarbij af. Genoemde Nederlandse schepen hadden dikwijls hun verhouding van lengte tot breedte als 4:1. Hoogte $^2/_3$ van de breedte komt met de ark overeen.

Wanneer wij de el op 55 cm. rekenen, krijgen wij de afmetingen in meters uitgedrukt aldus: lengte 165 m., breedte 27,50 m., hoogte 16,50 m. Vergelijkt men deze opgave met moderne schepen, dan zien wij dat de ark bijna de lengte van de „Baloeran" der Rotterdamse Lloyd, terwijl de breedte, die van de „Nieuw Amsterdam" overtreft. Deze grote breedte vindt mede haar oorzaak in de hoogte van de ark. Men kan zich nu enigszins indenken welk een geweldig casco dit moet geweest zijn. En dan voor die tijden. Stelt men haar voor als een rechthoekig parallel-epipedum dan was haar inhoud 27.544 ton bruto register (1 br. reg. ton: 2,83 m^3). In dat geval dus groter dan de „Rotterdam" van de Holland Amerika Lijn. Er bestaat een oude formule, die bij benadering tamelijk nauwkeurig aangeeft wat een schip, uitgedrukt in lasten, laden kan. Men vermenigvuldigt lengte maal breedte binnenwerks maal hoogte (waarbij iets afgaat voor dekbalken) tot de kiel, in Amsterdamse voeten gemeten en deelt de uitkomst door 325. (1 Amsterdamse voet 0,283 m.). Het resultaat is dan ongeveer 9400 last, geeft ± 19.000 ton (1 ton = 1616 kg.) voor gewicht aan lading.

Aan de hand van deze cijfers, die men steeds bij benadering nemen moet, krijgen wij toch een vrij goede voorstelling van de geweldige afmetingen, die de ark moet hebben gehad.

Dit vaartuig is onder leiding van Noach gebouwd. Daarvoor heeft hij stapelblokken neergelegd, zoals thans nog gebruikt worden. Een overdekte werkplaats is aangebracht tegen het branden van de zon. De kiel is gelegd in de richting Oost-West, zoals bij houten scheepsbouw moet worden gedaan. Het is of het in onze tijd plaats heeft en niet duizenden jaren daar tussen liggen. Zo komt het Bijbelverhaal vlak voor ons te staan.

Het 16e vers levert voor een goede verklaring haast onoverkomelijke moeilijkheden op.

„Gij zult een venster aan de ark maken, en zult haar volmaken tot een el van boven."

Professor Aalders in „Korte verklaring en vertaling", Genesis, deel I, leest voor „venster"...... „dak". Op blz. 207 zegt de hoogleraar, dat het Hebreeuwse woord door „dak" vertaald nergens anders in het O.T. voorkomt: „De betekenis van „dak" wordt hieruit afgeleid, dat er in verwante talen een overeenkomstig woord wordt aangetroffen, dat „rug" beduidt...... De rug nu van de ark kan niet anders zijn dan het dak."

De Amsterdamse Oud-Testamenticus brengt mij door deze verklaring op een idee, dat mogelijk voor een voorstelling van zaken in aanmerking zou kunnen komen.

Aan boord van een schip spreekt men eigenlijk nooit van een dak, want ieder dak vormt weer een dek. Zo kan bv. het dak van promenade-dek weer het sloependek zijn. Nu kan men onder de rug van het schip verstaan — een woord dat eigenlijk zelden of nooit gebruikt wordt — de platte onderkant, tussen de balken. In de Oudheid kende men wel de ruggegraat van een schip, eigenlijk noemt men dat zo nog, nl. de kiel, en de spanten: ribben. Zou het niet nu mogelijk wezen, gezien de vertaling van Professor Aalders, dat men vers 16a aldus leest:

„Gij zult een ruggegraat, bedoeld wordt dan de kiel, van de ark leggen en zult de spanten optrekken tot een el van boven. D.w.z. tot aan het bovendek. De elshoogte daarboven is dan mogelijk een open reling geweest, precies zoals thans nog. In ieder geval heeft de ark spanten gehad, want het zou onmogelijk zijn een dergelijk vaartuig zonder deze oplangers te bouwen.

Vervolgens moet Noach in de zijde een deur maken. Het best kunnen wij ons dat voorstellen, zoals bij passagiersschepen beneden in het schip, niet ver boven de waterlijn, openingen met dubbele deuren zijn die toegang tot de boot geven. Men ziet het ook wel bij schepen, die transporten van vee en paarden overbrengen.

Tenslotte zal de ark drie dekken krijgen: twee tussendekken en het bovendek.

Zo bezien heeft de ark niets van een legendarisch vaartuig uit ver vervlogen eeuwen, maar is het een woonschip geweest, groots van opzet, van goede constructie, geheel geschikt voor het doel, dat het beoogde.

[1]) Dit moet een „vergissing" zijn. „Enkele tientallen jaren" en in zo korte tijd al zo diepe invloed, dat het gehele volksleven en de kunst niet alleen van de 17e eeuw, maar ook van de daaraan voorafgegane eeuwen, er de weerspiegeling van zijn. De schrijver bedoelt klaarblijkelijk de Statenvertaling, die eerst in 1637 uitkwam — meer dan een kwart eeuw heeft de Kerkhervorming erover gedaan eer het tot die uitgave in de volkstaal kwam!

Of bedoelt hij de zg. Deux Aes-bijbel van 1562, die eerst een halve eeuw na de Kerkhervorming kwam? Zoals bekend werd de Bijbel al heel vroeg, zodra de Nederlandse taal begon te ontstaan, van katholieke zijde in de volkstaak bewerkt („Van den Levene ons Heeren") en werden vertalingen van de verschillende Oud- en Nieuwtestamentische bijbelboeken eveneens al vroeg uitgegeven, zodat toen in 1384 de Klaagliederen in onze taal verschenen, gezegd kon worden, dat de gehele Heilige Schrift in het Nederlands was uitgegeven. En nog was de Boekdrukkunst niet uitgevonden ± 1440 of in 1477 verscheen „Bible in Duytsche" te Delft (Duytsche of Diets is de oude naam voor onze taal). Wat wil men nog meer? Wij zeggen dit niet, omdat wij gelijk willen hebben. Dat niet; wij erkennen er bij, dat de hervormde kerken veel meer gedaan hebben voor het op grote schaal verspreiden van de text der Heilige Schrift, maar wij zeggen het omdat het fabeltje dat de Katholieke Kerk tegen de Bijbel-in-de-volkstaal zou zijn pure waanzin is. Red. Amigoe.